

*Кафедра
іноземної
філології та
перекладу*

**ПРОФЕСІЯ
“ПЕРЕКЛАДАЧ”**

**Презентацію підготували
студентки II курсу
Інституту філології та масових
комунікацій
групи ПР-21/14:**

**Дудар Дарина,
Ковальова Вероніка,
Половко Анастасія,
Оверчук Анна,
Ярощак Катерина**

**1.ЩО ТАКЕ
ПЕРЕКЛАД
І ХТО ТАКИЙ
ПЕРЕКЛАДАЧ**

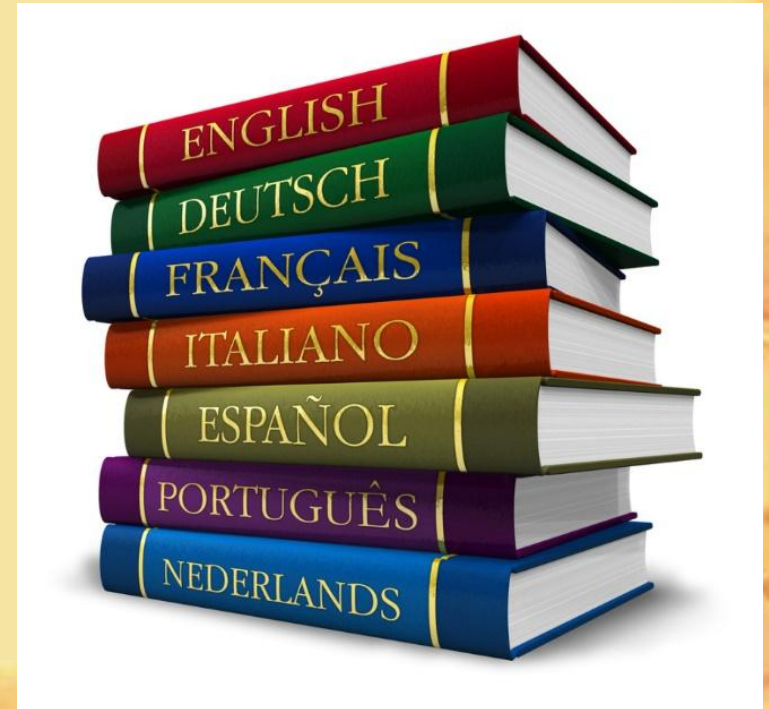
Переклад - вид мовного посередництва, при якому зміст іншомовного тексту оригіналу передається на іншу мову шляхом створення на цій мові комунікативно рівноцінного тексту.

Перекладач - це фахівець з перекладу усного та писемного мовлення з однієї мови на іншу.

Більшість освічених людей знає не тільки рідну мову і можуть порозумітися з іноземцями, однак навіть вільно володіючи одною-двома іноземними мовами, без професіоналів у багатьох випадках все одно не обійтися - потрібні підвищена точність розуміння і бездоганна грамотність.

Робилися спроби створити і використовувати універсальну, загальну мову «есперанто» - однак ці спроби міжнародного визнання не отримали, адже кожна мова, кожне її слово несе національну своєрідність, відображає історію і культуру кожного народу.

Тому потреба в перекладачах не тільки залишається, а навіть зростає з розвитком міжнародного туризму і міжнаціональних відносин.

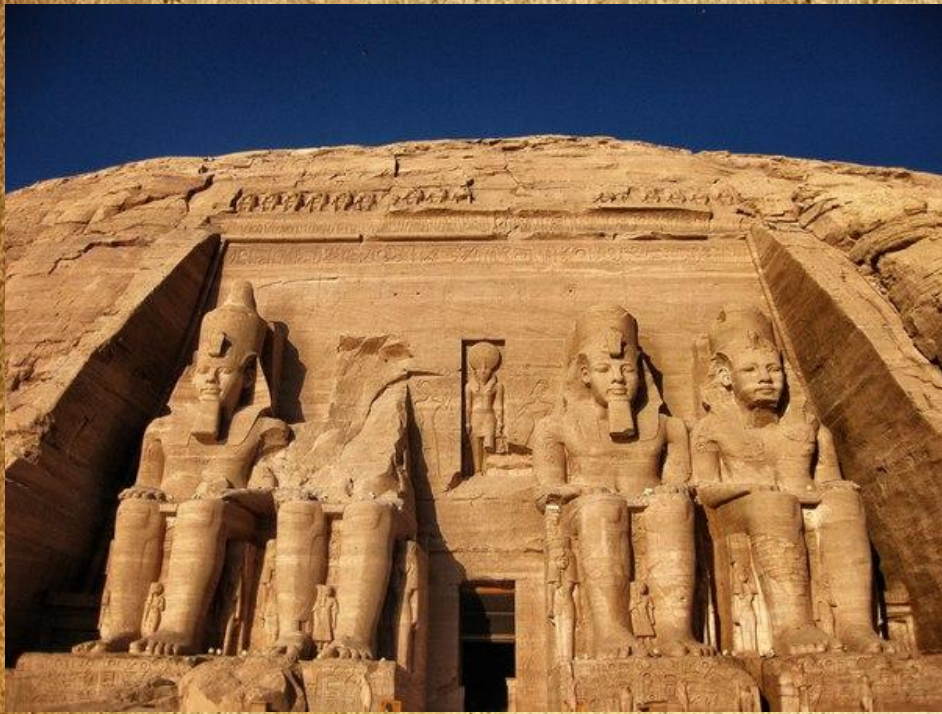

У нашій професії є можливість спілкуватися з різними людьми і вивчати культуру інших країн.

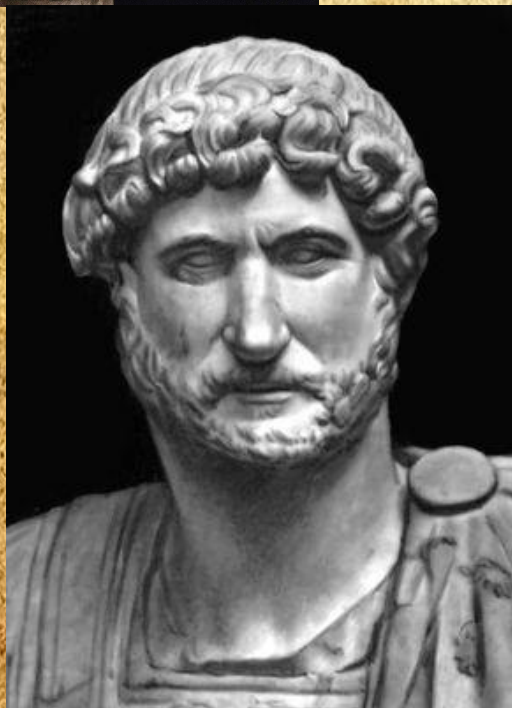
2. ІСТОРИЯ ПЕРЕКЛАДУ

Стародавній Єгипет

Ні про яке професійне заняття перекладом тоді говорити не доводилося. Їм займалися лише від випадку до випадку. Але в міру розширення контактів з іншомовними народами потреба в перекладачах, вже не випадкових, а професійних, зростала.

АНТИЧНІСТЬ І СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Цицерон прагнув теоретично осмислити практику тих часів, висловлюючи думку, що перекладач не має потреби перекладати дослівно, а лише передавати сенс і силу окремих слів, він виступав проти

буквалістського підходу до перекладу світських творів.

Квінтіліан започаткував тенденцію «вільного перекладу».

Софронік виступав проти дослівності, закликав до збереження своєрідності мови оригіналу.

ВІДРОДЖЕННЯ – розквіт перекладацької діяльності в світі.

Мартін Лютер, автор праці «Про мистецтво перекладу» (1540), вимагав від перекладачів широкого застосування народної мови з її специфічними граматичними та фонетичними особливостями, що він сам і продемонстрував у перекладі Біблії.

Пізніше з'являються так звані «прикрашальні» переклади, з яких викидалося все, що може не сподобатись читачу, і додавалось дещо нове їм на догоду.

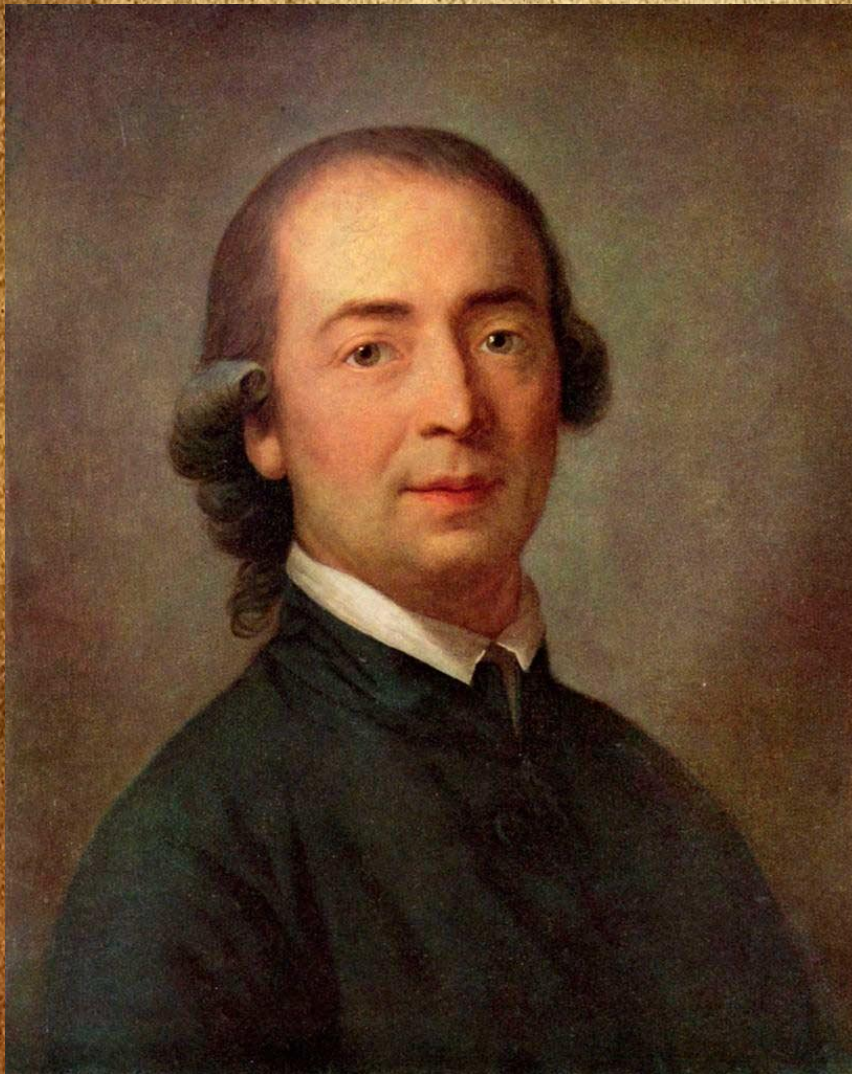
ЕПОХА

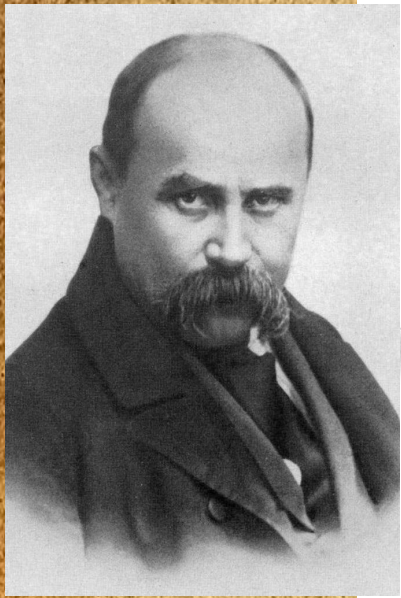
ПРОСВІТНИЦТВА

(кін. XVIII – поч. XIX ст.)

Перекладознавство набуло нових рис. Німецький просвітник Й.Ф. Гердер стверджував, що переклад повинен відтворювати справжні, притаманні лише йому, риси іншомовного оригіналу.

Переклад став розглядатися як вид творчості і нарешті одержав статус професії, а ім'я перекладача стало обов'язково вказуватися при публікації твору.

Михайло Старицький
(1840—1904)

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

Інтенсивний розвиток художнього перекладу починається в **20-30 рр. XIX ст.** Найвидатніші перекладачі: Л.Боровиковський, А.Метлинський **40-50 рр. XIX ст.:** Т.Г.Шевченко
Др. пол. **XIX ст.:** М.П.Старицький
Кін.1940 – поч.1950-х рр. - знову почали публікуватися художні переклади, але переважно з російської літератури письменників соцреалістів.

**3. ПЕРЕКЛАД
у
СУЧАСНОМУ СВІТІ**

З самого початку переклад виконував найважливішу соціальну функцію, роблячи можливим міжмовне спілкування людей. Поширення письмових перекладів відкрило людям широкий доступ до культурних досягнень інших народів, зробило можливим взаємодію і взаємозбагачення літератури та культури.

І перекладач не може запропонувати при перекодуванні абсолютно будь-який варіант, який йому сподобовся. Це можна проілюструвати на прикладі такої фрази:

«Не повернулись в порт і не зійшли на борт 14 французьких моряків.»

«So 14 matelots are lost from the deck.» (англ.)

**«Vierzehn Seelente sind auf ihr Schiff nicht zurückgekehrt.»
(нім.)**

Якою б мовою ми не перекладали, у нас можливий такий вибір:

1. Для лексем «повернулись», «порт», «моряк» є декілька відповідників «повернутись» = «з'явитись», «прийти назад», «порт» = «гавань», «моряк» = «матрос».

Вибір цих варіантів не є добровільним, а залежить від контексту часу створення тексту та інших причин.

2. Для лексем «14», «французьких» вибору немає. У всіх мовах для цих слів знайдеться лише один відповідник.

3. При передачі актуального членування речення також можливі варіанти. Після визначення того що є тут ремою (новим), а що темою (даним), перекладач може скористатися будь-якими засобами, які у мові перекладу слугують для підкреслення реми.

4. Межі вибору можуть зумовлюватися в залежності від виду та завдань перекладу. При письмовому перекладі вимоги при доборі відповідників будуть вищими. А в усному перекладі за дефіциту часу, коли перекладач не знає подальшого контексту, часто достатньо будь-якого варіанту. А якщо мовою перекладу є, наприклад, адаптація для дитячого сприйняття, то при перекладі будуть вибиратися найбільш розмовні і найменші спеціальні варіанти (“не зійшли на борт”, “піднялись на корабель”).

Нарешті межі вибору може встановлювати тип тексту, газетно-інформаційне повідомлення, авторського журналістського есе чи зі слів пісні.

Якщо це газетна стаття, то вся фраза може виявитись метафорою, яка може передавати будь-який смисл, наприклад, мова може йти про 14 французьких школярів, які не впорались із завданням на олімпіаді. Тоді і при перекладі збереження образу не є обов'язковим (“море – корабель – моряк” можна замінити “марафон – бігун – фініш”). А якщо це пісня (а так воно і є), то необхідно зберегти відповідник до рими “порт – борт”, і тут керуємось закономірностями перекладу поетичного тексту.

Як вказує цей приклад, свобода вибору для перекладача і відповідно варіативність результату обмежується варіативними результатами мови, видом перекладу і типом тексту.

Разом з тим у діяльності перекладача задіяний чинник, котрий не залежить від внутрішньомовних і зовнішніх ситуативних причин. Це індивідуальність перекладача.

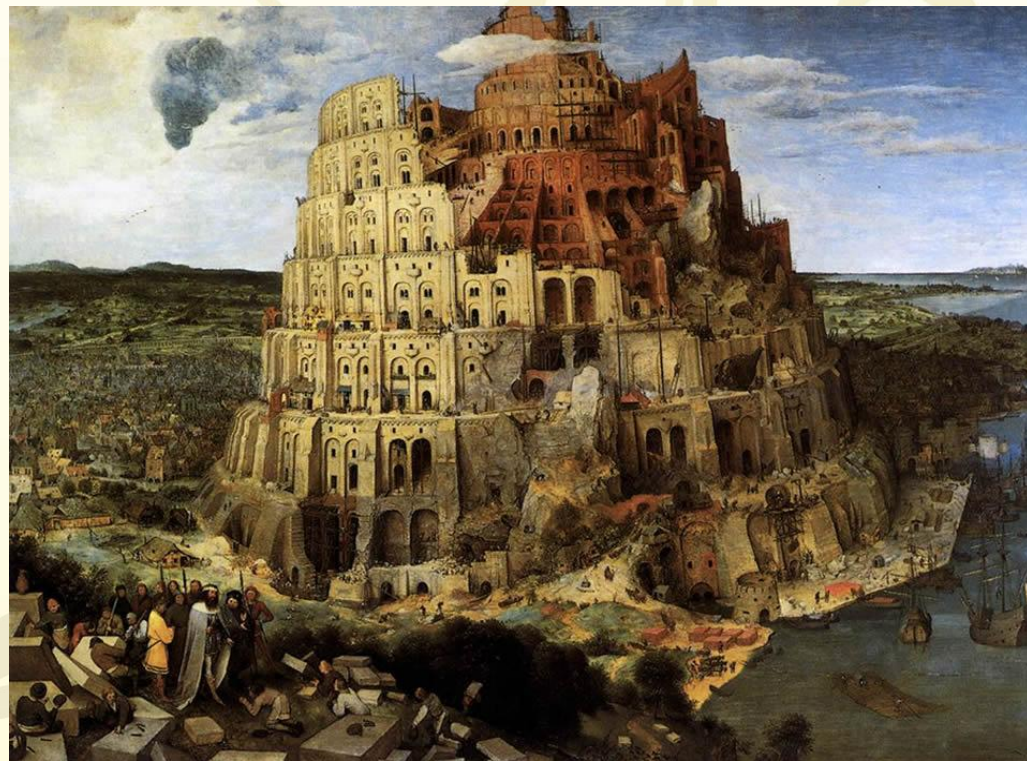
Саме він надає особливого, неповторного відтінку творчому пошуку варіантів.

4. ПЕРСПЕКТИВИ

· Професія перекладача є однією з найдавніших. Необхідність у ній виникла через те, що у процесі еволюції склалися національні мови, що відрізнялися одна від одної. Згадуючи відомий біблійний сюжет про Вавилонську вежу і про те, якими безпомічними стали люди, втративши можливість спілкування, ми розуміємо важливість професії перекладача.

· Кілька разів людство намагалось створити універсальну, загальну мову "есперанто", якою могли б користуватися представники будь-якої національності. Проте, ці спроби не одержали загального визнання, оскільки мова кожного народу відтворює національну своєрідність, відбиваючи історію і культуру нації. Саме тому з розвитком міжнародного туризму і міжнаціональних відносин потреба у перекладачах постійно зростає.

· В умовах швидкого розвитку та поглиблення міжнародних відносин, сучасний ринок праці надає необмежені перспективи для працевлаштування фахівців сфери перекладу.

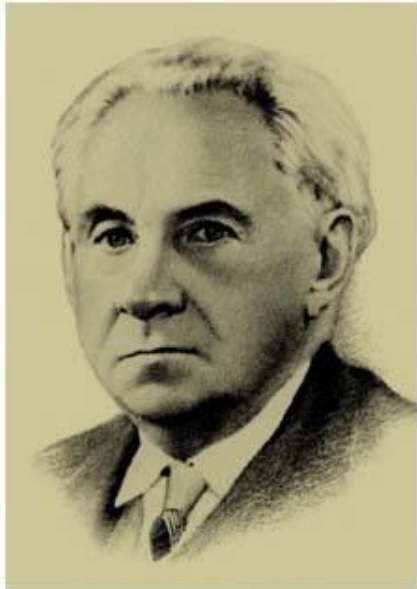
· Зважаючи на різноманіття видів перекладацької діяльності (усний та письмовий, послідовний та синхронний, художній переклади), випускники цієї спеціальності мають змогу розкрити свої здібності у повній мірі.

· На сьогодні все більше людей освоюють іноземні мови, щоб не потребувати допомоги перекладачів. Для багатьох професій знання мови - необхідна вимога. Але не треба боятися, що фахівець зі знанням мови становить конкуренцію професійного перекладача. По-перше, у них різні мовні навички. По-друге, фахівець не буде витрачати свій робочий час на переклад - він лише користується іноземною мовою для виконання своїх основних обов'язків.

· Сьогодні підготовка перекладачів має бути більш кваліфікованою та різносторонньою. Перекладений текст може мати значущий вплив на певні політичні ухвали чи розвиток технологічних процесів, тож, навіть мінімальна семантична похибка в перекладі може спричинитися до серйозних матеріальних або моральних втрат, мати небезпечні наслідки.

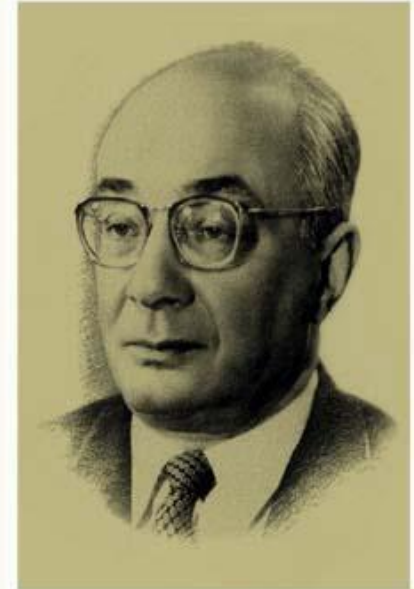
· Отже, без кваліфікованих спеціалістів стане неможливим зв'язок нашого суспільства з народами з інших країн, тобто перекладач відіграє важливу роль мовного містка між націями з усього світу. Ми повинні наслідувати тих великих людей, завдяки яким тепер можлива діяльність перекладача.

Максим Рильський

Васи́лий Андре́евич
Жуко́вский
(1783—1852)

Микола Бажан

***5. Особистісні
якості
перекладача***

Всім відомо, що на світі не існує 2-х людей, чия мовна компетенція була б однаковою. Це пов'язано з тим, що кожен володіє індивідуальним життєвим досвідом, знаннями, інтересами та уподобаннями. Те ж саме стосується і перекладацької професії. Немає двох перекладачів з однаковою компетенцією. Навіть якщо вони вчилися в одному і тому ж ВУЗі на одному факультеті, працювали в одній фірмі і виконували схожі завдання.

Перекладачі можуть робити письмовий або усний переклад. Кожен перекладач, зазвичай, спеціалізується лише на одному типі перекладу.

Усні переклади поділяються на два типи: послідовний та синхронний. Для того, щоб успішно практикувати кожен з них, необхідно спеціальне навчання і підготовка, що включає численні тренування.

Професіонал повинен володіти такими знаннями і вміннями: швидка обробка великих блоків тексту, виділення важливої інформації і виклад її у грамотній зрозумілій формі, навички скоропису, володіння загальноприйнятими системами скорочень і аббревіатур, хороша пам'ять і підвищена концентрація уваги.

Основними особистісними якостями, необхідними для виконання усного перекладу є швидкість реакції, психічна стійкість і здатність ігнорувати можливі перешкоди.

Усному перекладачу також обов'язково знадобиться вміння володіти своїм голосом і чітка дикція. Його має бути добре чути навіть в найдальших куточках залу, і його мова повинна бути максимально зрозумілою.

КІНЕЦЬ

**Дякуємо за
увагу!**

